

Povećan udjel γ -aminomaslačne kiseline u smeđoj riži prokljaloj u membranskom reaktoru

SAŽETAK

Pozadina istraživanja. Klijanje riže je prirodni postupak kojim se nastoje poboljšati fizikalna i funkcionalna svojstva smeđe riže. Stoga je svrha ovoga rada bila ispitati utjecaj različitih metoda klijanja na funkcionalna svojstva smeđe riže, te procijeniti isplativost postupaka.

Eksperimentalni pristup. Smeđa riža sorte IPB 3S podvrgnuta je trima metodama klijanja: (i) namakanju bez promjene vode, (ii) namakanju s promjenom vode svakih šest sati, i (iii) namakanju s kontinuiranim ispiranjem u membranskom reaktoru.

Rezultati i zaključci. U membranskom reaktoru za proizvodnju prokljale smeđe riže pH-vrijednost otopine za namakanje održavana je relativno konstantnom (pH=6,8-7,0), što je poslužilo kao zamjena za prirodni postupak fermentacije tijekom klijanja riže. Osim toga, maseni je udjel γ -aminomaslačne kiseline u smeđoj riži prokljaloj u membranskom reaktoru bio oko 4,5 puta veći (169,2 mg/100 mg) nego u neprokljaloj smeđoj riži (36,82 mg/100 mg), te veći nego u druga dva postupka klijanja. Maseni udjel γ -orizanola u prokljaloj smeđoj riži varirao je nakon triju primjenjenih metoda između 32 i 38 mg/100 mg, a njezin antioksidacijski potencijal, izražen u ekvivalentima askorbinske kiseline, bio je između 18 i 28 mg/100 g. U ovom je radu klijanjem smanjena temperatura staklastog prijelaza želatinizacije škroba smeđe riže (početna temperatura $t_o=73-74$ °C, najviša temperatura $t_p=76-77$ °C i temperatura na kraju postupka $t_c\sim 80$ °C). Možemo zaključiti da se klijanjem smeđe riže u membranskom reaktoru može povećati maseni udjel γ -aminomaslačne kiseline i smanjiti količina otpadne vode, zbog čega se smatra boljom metodom od ostale dvije.

Novina i znanstveni doprinos. U ovom je radu prikazana mogućnost proizvodnje prokljale smeđe riže u membranskom reaktoru, pri čemu se namakanjem povećao udjel bioaktivnih spojeva, naročito γ -aminomaslačne kiseline, te smanjila količina otpadne vode.

Ključne riječi: prokljala smeđa riža, sorta riže IPB 3S, membranski reaktor, γ -aminomaslačna kiselina, γ -orizanol